

OPERACJE WEJŚCIA – WYJŚCIA

Operacje wejścia / wyjścia → odczyt i zapis danych do różnych zewnętrznych urządzeń lub nośników pamięciowych komputera: np. klawiatury, ekranu monitora, dyskietki, czytnika taśmy, drukarki, itp.

Język C/C++ nie ma wbudowanych żadnych instrukcji umożliwiających wykonywanie operacji wejścia-wyjścia ! Służą do tego funkcje biblioteczne.

Operacje na plikach (niskiego poziomu) → < IO.H >

```
int  open ( char *nazwa_pliku, int tryb_dostepu )
int  close ( int handle )
int  write ( int handle, void *adres_bufora, unsigned ilosc_bajtow )      bin.
int  read ( int handle, void *adres_bufora, unsigned ilosc_bajtow )      bin.
int  eof ( int handle )
long tell ( int handle )
long filelength ( int handle )
long lseek ( int handle, long przesuniecie, int wzgledem_czego )
```

Proceduralnie za pomocą strumienia → < STDIO.H >

```
FILE * fopen ( char *nazwa_pliku, char *rodzaj_operacji )
int    fclose ( FILE *strumien )
int    fcloseall ( void )
int    fputc ( int znak, FILE *strumien )                                txt
int    fputs ( char *tekst, FILE *strumien )                            txt
int    fprintf ( FILE *strumien, char *format, . . . )                  txt
int    fwrite ( void* adres, size_t rozm_bl, size_t il_blokow, FILE* strumien ) bin
int    fgetc ( FILE *strumien )                                         txt
char*  fgets ( char *tekst, int dlugosc, FILE *strumien )              txt
int    fscanf ( FILE *strumien, char *format, . . . )                  txt
int    fread ( void* adres, size_t rozm_bl, size_t il_blokow, FILE* strumien ) bin
int    feof ( FILE *strumien )
int    fseek ( FILE *strumien, long przesuniecie, int wzgledem)
long   ftell ( FILE *strumien )
int    fflush ( FILE *strumien )
int    flushall ( void )
```

OBIEKTOWA REALIZACJA OPERACJI WEJŚCIA – WYJŚCIA

W języku C++ możliwa jest obiektowa realizacja operacji we/wy. Podejście obiektowe zakłada, że różne „urządzenia” będą reprezentowane w programie za pomocą różnych **obiektów** modelujących **strumienie** danych wpływające lub wypływające z tych „urządzeń”.

W obiektowych bibliotekach we/wy **zdefiniowano różne klasy** obiektów –strumieni (w zależności od specyficznych cech danego „urządzenia”). Cechy strumienia można odczytać z poszczególne liter nazw klas :

- **i....** – (*in*) – strumienie wejściowe (np. **istream**, **ifstream**, **istrstream**),
- **o....** – (*out*) – strumienie wyjściowe (np. **ostream**, **ofstream**, **ostrstream**),
- **f....** – (*file*) – strumienie plikowe (np. **ifstream**, **ofstream**, **fstream**),
- **str..** – (*string*) – strumienie pamięciowe (np. **istrstream**, **strstream**),

Aby uniknąć wielokrotnego definiowania tych samych operacji (np. dla każdego strumienia musi być funkcja informująca czy wystąpił błąd) klasy strumieni tworzą **wielopoziomą hierarchię**:

PODSTAWOWĄ KLASĄ JEST KLASA **ios**

Modeluje ona właściwości (tzn. funkcje, zmienne i stałe) wspólne dla wszystkich strumieni. Definicja klasy **ios** jest zawarta w pliku <iostream.h>.

Najważniejsze metody tej klasy:

- **int ios::bad( )** - zwraca wartość różną od zera, jeżeli wystąpił błąd,
- **int ios::good( )** - zwraca wartość różną od zera, jeżeli nie było błędów,
- **int ios::eof( )** - zwraca wartość różną od zera, gdy koniec danych,
- **int ios::width(int)** - steruje szerokością pola wyjściowego (np. ilość cyfr)
- **int ios::precision(int)** - steruje ilością cyfr po przecinku

Stałe trybów otwarcia strumienia:

- **ios::in** - otwórz strumień do **odczytu**,
- **ios::out** - otwórz strumień do **zapisu**,
- **ios::app** - otwórz strumień w trybie **dopisywania** na końcu,
- **ios::trunc** - wyzeruj rozmiar pliku, jeżeli istnieje,
- **ios::binary** - otwórz jako strum. **binarny** (domyślnie → strum. **tekstowy**),

Stałe określające pozycję odniesienia (podczas przesuwania pozycji):

- **ios::beg** - względem początku pliku,
- **ios::cur** - względem pozycji aktualnej,
- **ios::end** - względem końca pliku,

PODSTAWOWE OPERACJE ODCZYTU → klasa **istream**

Modeluje ona metody wspólne dla wszystkich strumieni wejściowych z których odczytujemy dane (tekstowe lub binarne). Definicja klasy **istream** jest zawarta również w pliku <iostream.h>.

Najważniejsze metody tej klasy:

- **get(char& znak)** - wczytuje jeden znak ze strumienia,
- **getline(char* bufor, int max_dlug, char znak_konca)** - wczytuje linię znaków,
- **read(char* bufor, int ilość_bajtów)** - wczytuje ciąg bajtów do bufora,
- **>>** - operator pobrania/odczytu danych ze strumienia tekstowego.

PODSTAWOWE OPERACJE ZAPISU → klasa **ostream**

Modeluje ona metody wspólne dla wszystkich strumieni wyjściowych do których zapisujemy dane (tekstowe lub binarne). Definicja klasy **ostream** jest zawarta również w pliku <iostream.h>.

Najważniejsze metody tej klasy:

- **put(char& znak)** - wysyła jeden znak do strumienia,
- **write(char* bufor, int ilość_bajtów)** - wysyła ciąg bajtów z bufora do strum.
- **<<** - operator wysłania/zapisu danych do strumienia tekstowego.

STRUMIENIE STANDARDOWE

W programach napisanych w języku C++ można korzystać z czterech predefiniowanych, zawsze otwartych strumieni standardowych:

- cin** - standardowy strumień wejściowy - **klawiatura** - (istream),
- cout** - standardowy strumień wyjściowy - **ekran** - (ostream),
- cerr** - strumień komunikatów błędów - zazwyczaj ekran - (ostream),
- clog** - w pełni buforowany strumień komunikatów błędów,

PORÓWNANIE WE/WY «proceduralnego» i «obiektowego»

Wczytywanie danych z klawiatury i wydruk na ekranie

<pre>// podejście proceduralne # include <stdio.h> void main(void) { char znak; int x; long y; double z; char tekst[20]; scanf("%c", &znak); scanf("%d", &x); scanf("%ld", &y); scanf("%lf", &z); scanf("%19s", tekst); printf("znak = %c \n", znak); printf("int = %d \n", x); printf("long = %d \n", y); printf("double = %f \n", z); printf("tekst = %s \n", tekst); }</pre>	<pre>// podejście obiektowe # include <iostream.h> void main(void) { char znak; int x; long y; double z; char tekst[20]; cin >> znak; // cin.get(znak); cin >> x; cin >> y; cin >> z; cin >> tekst; //cin.getline(tekst,19) cout << "znak =" << znak << "\n"; cout << "int =" << x << "\n"; cout << "long =" << y << "\n"; cout << "double =" << z << "\n"; cout << "tekst =" << tekst << "\n"; }</pre>
---	---

STRUMIENIE PLIKOWE → klasa **fstream**

Klasa **fstream** jest klasą pochodną od klas **iostream** (**istream** + **ostream**) oraz **fstreambase**. Jej definicja zawarta jest w pliku <fstream.h>.

Najważniejsze metody tej klasy:

- void **open**(char *nazwa_pliku, int tryb_otwarcia) - otwarcie pliku,
- void **close**(void) - zamknięcie pliku skojarzonego ze strumieniem

Oraz wszystkie metody klas pierwotnych (względem **fstream**):

z klasy **ios** → **fail, good, eof, width, precision**
z klasy **istream** → **get, getline, read, <<**
z klasy **ostream** → **put, write, >>**

Kopiowanie plików tekstowych z jednoczesną zamianą liter na duże

<pre> // podejście proceduralne # include <stdio.h> # include <ctype.h> void main(void) { char znak; FILE *wej, *wyj; wej = fopen("dane.dat", "rt"); wyj = fopen("wyniki.dat", "wt"); if((wej!=NULL) && (wyj!=NULL)) { while(!feof(wej)) { znak = fgetc(wej); znak = toupper(znak); fputc(znak,wyj); } } fclose(wej); fclose(wyj); } </pre>	<pre> // podejście obiektowe # include <fstream.h> # include <ctype.h> void main(void) { char znak; fstream wej,wyj; wej.open("dane.dat", ios::in); wyj.open("wyniki.dat", ios::out); if(wej.good( ) && wyj.good( )) { while(! wej.eof( )) { wej.get(znak); znak = toupper(znak); wyj.put(znak); } } wej.close( ); wyj.close( ); } </pre>
---	---

// funkcja wyznaczająca pozycję maksymalnej liczby double w pliku binarnym

```
# include <fstream.h>
```

```
# include <values.h>
```

```
double POZYCJA_MAKSYMUM( char *nazwa_pliku )
```

```

{
    long licznik=0, pozycja=0;    double liczba, max = -MAXDOUBLE;
    fstream plik( nazwa_pliku , ios::in | ios::binary );
    while( plik.good( ) && !plik.eof( ) )
    {
        plik.read( (char*)&liczba, sizeof(double) );
        licznik++;
        if( liczba>max )
        {
            max=liczba;    pozycja=licznik;
        }
    }
    plik.close( );
    return( pozycja );
}

```